

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Cankaya/ANKARA

Konu: Deniz ve Hava Acentelerindeki Ordino Alma Sorunu Hakkında

Bilindiği üzere, dünyanın pek çok ülkesi ile birlikte ülkemizde de görülen COVID-19 isimli VİRÜS küresel ölçekte bir salgına sebep olmuştur. Hastalığın yayılmasının temel sebebi fiziki temastır. Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bakanlığının açıklamalarından da anlaşıldığı üzere yaşadığımız şu zor günlerde virüs salgınından korunmanın en önemli yolunun kişilerle temasın en aza indirilmesi olduğu da bilinmektedir. Ancak bu bağlamda ülkemizde alınacak tedbirlere ilişkin çıkarılan genelgelerde ve yapılan tüm bildirimlerde; dış ticaretin devam etmesi adına gümrük idarelerinde görev yapan ilgili kişilerin gümrüklü alanlara giriş çıkışlarında uygulanacak usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığının görüşlerine göre ayrıca belirlenmektedir. Uluslararası ticaretin aksamadan yürütülmesi amacıyla sınırlardan geçiş ve giriş/çıkışlara izin verilmekte ve sokağa çıkma yasağı uygulamasında bile İçişleri Bakanlığı ile Valilikler tarafından yapılan bildirimlerde gümrük idarelerinin çalışacağı ve lojistik servis sağlayıcıları ile dış ticaret aktörlerinin işlemlerine devam edeceği belirtilmektedir. Malumlarımız olduğu üzere gümrüklü alanlarda çalışan Ticaret Bakanlığı personeline ilave olarak bu alanlarda çalışma yetkisi 4458 Sayılı Gümrük Kanunu 225 ile 229 maddelerinde tanımlanan Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcılarına aittir. Ayrıca gümrükleme hizmeti veren şirketlerde çalışan sigortalı personelin dış ticaret işlemlerinin çeşitli aşamalarında görev aldıkları da herkesin malumudur.

Özellikle uluslararası taşımacılıkta nakliye acentelerinin düzenlediği yükün doğru alıcısına teslim edilebileceğini belirten ve farklı formatlarda kullanılmaya devam edilen bir belge olan ve taşıyanın yükün alıcıya teslim edilebileceğini belirttiği bir ibareyi içeren etiket(orijinal konşimentonun kopyasının üzerine yüke ilişkin ÖZET BEYAN BİLGİLERİNİN yapıştirilmesiyle) ile oluşturulan “etiketli konşimento”veya “yük teslim talimat formu” yada “yük teslim belgesi” gibi isimlerle uygulamaya konulan kısa adıyla “ordino” olarak bilinen bir belge mevcuttur.İthalat işlemleri bu belgenin üzerine yazılan özet beyan bilgilerinin ithalatçıya verilmesi ile başlatılmakta olduğundan, gümrük beyannamesinin tescili için ithalatçı firmalar bu belgenin alınmasına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu noktada genellikle dolaylı temsilci olarak vekaletname vermek suretiyle yetkilendirdikleri Gümrük Müşaviri firmalarının temsilcileri Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları ya da onlar adına çalışan (motorlu kuryeler dahil) kendi personelleri aracılığı ile bu dokümanı armatör firmalardan, havayolu taşıma firmalarının ofislerinden veya freightforwarder firmaların ofislerinden teslim almaktadırlar. Son günlerde başta armatör firmalar olmak üzere pek çok taşımacı/nakliyecisi firma ve acente bu evrakların dağıtımını tek bir merkeze toplamak suretiyle işlem yapmakta ve bu durum bu işyerlerinde gereksiz yığılmalara sebep olmaktadır. Bu yığılmalar sonucu İstanbul’da Gümrük Müşavirliği şirketlerinin personelleri EVDE KALmak yerine; saatlerce yolda, trafikte ve belli iş merkezlerinde kalmakta, bazen birkaç gün bu nakliye şirketleri, armatör ve acentelerin ofislerine gidip gelerek beklemektedirler. Bu arada dikkat çekmek istediğimiz bir başka husus da bu şirketlerin virüs salgını nedeniyle sağlığını korumaya çalıştıkları kendi personellerinin

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

büyük çoğunluğunu evlerine göndermiş olmaları ve bu nedenle ordino teslimini genellikle bir tek personel ile yapmaya başlamış olmalarıdır.

Üyelerimizden gelen vaki taleplerden sonra söz konusu işletmelerin sivil toplum örgütleri ile bazı armatörlere yazı yazarak duruma çözüm üretmeleri istenmiştir. Bu konuda nakliye ve deniz acenteleri ile lojistik işletmelerin iki önemli sektör paydaşı olan sivil toplum kuruluşu niteliğindeki UTİKAD (Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği) ile VDAD (Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği) ayrıca bilgilendirilmiş ve ELEKTRONİK ORDİNO teslimine yönelik gerekli aksiyonların alınması talep edilmiştir. Konuyla ilgili UTİKAD cumartesi olmasına rağmen hızlıca resmi bir yazı ile derneğimize geri dönüş yaparak freightforwarder üyeleri ile TÜRKLİM temsilcileri ve VDAD temsilcilerinin katılımıyla online bir toplantı tertip etmiştir. Pazar ve pazartesi yapılan bu toplantıya (VDAD hariç) diğer davetliler katılmıştır. Tüm katılımcılar ELEKTRONİK ORDİNO uygulamasına yönelik talebimize olumlu yanıt vermiş ve bu yöndeki uygulamanın başlatılmasına yönelik tavsiyemizi desteklemişlerdir.

Bu arada dün ve bugün oluşan kalabalıklar ve günlerce süren beklemelemlerden dolayı yaşanan gerginlikler nedeniyle bazı ofislere emniyet güçleri davet edilmiştir. Özellikle çok uluslu denizyolu armatör şirketlerin Türkiye Acenteleri ve ofisleri başta olmak üzere pek çok noktada evrak alımına gelen üyelerimize yönelik sosyal mesafe kuralına uygun bir düzenleme yapılmadığı, oturma düzeni için tedbir alınmadığı elimizde bulunan video görüntülerinden ve resimlerden anlaşılmaktadır. Bu konuda evrak alımında yaşanan gecikmeler ile dış ticaret işlemlerinde ortaya çıkan zaman kayıplarından başka, aynı zamanda geçen her gün için yurt dışındaki hat sahibi firmalara DEMURAJ ücretleri ödemeleri yapılmak zorunda kaldığı için ülke ekonomimiz gereksiz ve yüksek miktarlarda döviz kaybına da uğramaktadır. Bu açıklamalarımızdan da anlaşıldığı üzere yukarıdaki özellikle gemi acentelerinin hala kağıt ortamda ORDİNO verme yönünde ısrarcı oldukları anlaşılmaktadır. Halbuki 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve tüm dünyadaki uygulamalarda ORDİNO kavramı mevcut olmayıp sadece denizyolunda malın mülkiyetini temsil eden KONŞİMENTO'yu elinde bulundurana malların teslim edilmesi hukuki bir zorunluluktur. Gümrük Müşavirleri ise Gümrük Beyannamesi tescili için ORDİNO'ya ihtiyaç duymayıp sadece ÖZET BEYAN bilgilerine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu bilginin verilmesi için konşimentonun bankadan alınıp fiziksel olarak acenteye getirilmesini istemek ve bunun fotokopisinin üzerine bir etiket yapıştırmak suretiyle özet beyana ilişkin bilgileri teslim etmek günümüzün teknolojisiyle ve gerçekleriyle bağdaşmamaktadır. Hepimiz biliyoruz ki tüm bu işletmelerin E-İMZA KARTLARI vardır ve bu kartlar ile özet beyan vermektedirler. Ayrıca kendilerine veya acentelerine ibraz edilen veya göndericinin elinde bulunup da "telexrelease" talimatı verilerek malın konşimentosu olmaksızın kopyası ile teslim edilmesini emreden uygulamalar da yapılması mümkündür. 5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmış ve bir ID kod numarası ile doğrulaması yapılabilen hukuki altyapı da ülkemiz yasal mevzuatında yer almaktadır. Ekte bilgisi sunulan resim, fotoğraflarda yer alan bazı denizcilik acenteliğine ait ordino alınan ofisin önünü görüntüleyen resimlerden yoğunluğun ne boyutta olduğu da açık bir şekilde görülmektedir. Oluşan kalabalığı ordinoyu elektronik olarak teslim etme seçeneğini devreye alarak gidermek, bekleyen ve zamanla yarışan kalabalığa bir çözüm üretmek yerine, süreci birkaç gün daha öteleyerek adeta sorumluluğu Bakanlığa veya başka kurumlara yüklemek doğru değildir. Ayrıca unutulmamalıdır ki dünya ölçeğinde çağdaş ve teknolojik altyapısının gücüyle hizmet verdiğini iddia eden bu büyüklükteki işletmelerin elektronik altyapısının buna uygun olmadığını iddia etmek günümüz gerçekleriyle bağdaşmaz. Söz konusu ORDİNO teslimine yönelik işlemlerin salgın hastalık nedeniyle bu aşamada herhangi bir sorun yaşanmamasını teminen mutlaka elektronik ortama taşınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Bu itibarla ülkemizin yaşadığı pandemi durumu nedeniyle üyelerimizin daha az kişi ile temasta bulunması ve daha az ortama girmesi için hava ve deniz acentelerinden alınan ordino dijital ortamlarda düzenlenmesi, karekod ve barkod gibi doğrulama yöntemlerinin kullanılması, içinde bulunduğumuz küresel salgında dış ticaretin paydaşları olan Gümrük Müşavirliği sektör çalışanları ile nakliye ve lojistik çalışanlarının tamamının, devletimizin salgın tedbirleri kapsamında sağlıklarının korunmasının hayati önem arz etmesi nedeniyle bu kapsamda etiketli konşimentolar yerine, konşimento üzerine kare kod barkod gibi sistemler uygulanmak suretiyle fiziki temas gerektirmeyecek mail ordino sisteminin hayata geçirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Yukarıda ki açıklamalar ışığında ithalat malının ithalat gümrükleme işlemlerinin başlaması için gereken beyanname tesciliyle, gümrük işlemlerinin tamamlanması sonrasında eşyaların alıcıya tesliminin birbirinden ayrı ve bağımsız süreçler olduğu dikkate alınarak, Gümrük Müşavirlerinin eşyanın gümrük beyannamesini tescil ederken sadece nakliyecilerden alacakları ÖZET BEYAN bilgilerine ihtiyaç duydukları bilinmelidir. Bununla birlikte 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na dayanılarak hazırlanan Gümrük Yönetmeliğinin 559 maddesinde **“Ekonomik gereklilikler ve dış ticaret politikaları dikkate alınarak, geçici depolama yerleri ve gümrük antreposu ile ilgili düzenleme yapmaya, öngörülme sorunların ortaya çıkması halinde bunları inceleyerek sonuçlandırmaya Bakanlık yetkilidir”** hükmü çok açıktır. Bu bilgiler ve yasal dayanaklar ışığında konunun Makamlarınızca değerlendirilerek çözüme ulaştırılması hususunu önemle bilginize arz ederim.

Ek: Ordino teslimine ilişkin resim ve fotoğraflar

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

